

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-24

Diarienummer 0126/25

Handläggare

Åsa Borvén

Telefon: 0703-723089

E-post: asa.borven@goteborg.com

Yttrande över förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

Yttrande över förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg godkänns.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 17 december 2024 att genomföra samråd om ändring av översiktsplan för Göteborg. Ändring av översiktsplanen sker med stöd av Plan- och bygglagen (2010:900). Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Samrådstiden är mellan 8 januari 2025 – 25 mars 2025.

Syftet med ändringen av översiktsplanen är dels att bättre spegla kommunens viljeinriktning för mark- och vattenanvändning, dels att öka tydligheten för efterföljande planering. Ändringen omfattar en fördjupning för området Södra älvstranden med syfte att möjliggöra stadsutveckling genom utvidgning av innerstaden med traditionell kvartersstad. Fördjupningarna för Mölndalsåns dalgång och för södra Askim ska enligt förslaget arbetas in i översiktsplanen. Vidare innebär förslaget till ändring tematiska tillägg för jordbruksmark och livsmedelsförsörjning, för energiproduktion och energilagring, för klimatanpassning samt för mobilitet och infrastruktur. Förslaget innehåller även några mindre ändringar.

Bolagets bedömning utgår från besöksnärlings-, besökar- och destinationsperspektivet, vilka lyfts i Göteborgs Stads program för destinationsutveckling. Bolaget bedömer att programmet utgör ett viktigt kunskapsunderlag för att bättre inkludera besöksnärlingsperspektivet i det fortsatta arbetet med förändringarna av översiktsplanen, särskilt då varken besöksnärlings- eller destinationsutvecklingsperspektivet är en egen tematisk inriktning i översiktsplanen.

Med utgångspunkt i besöksnärlings-, besökar- och destinationsperspektivet fokuserar bolagets bedömning på fördjupningen för Mölndalsån respektive Södra Älvstranden. Bolaget har inga synpunkter på föreslagna ändringar för andra geografiska områden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I arbetet med stadsutveckling är det viktigt att på olika sätt ta hänsyn till förutsättningar för besöksnäringens utveckling för att ge plats för en växande och mer attraktiv destination. För att möta en förändrad och utvecklad efterfrågan på nya upplevelser och besöksmål behöver destinationens offentliga aktörer ha ett tillåtande och öppet förhållningssätt kring ett flexibelt nyttjande och anpassat användande av destinationens platser, kulturmiljöer, parker och naturområden. Ett rikt utbud av besöksanledningar ökar möjligheterna att locka såväl privat- som affärsresenärer att besöka destinationen samt att få dem att förlänga sitt besök, exempelvis genom att kombinera olika typer av upplevelser under vistelsen. Vissa av de föreslagna inriktningarna gällande Södra älvstranden bedöms ha negativ påverkan på destinationens attraktionskraft genom att aktörer inom populära upplevelseprodukter som skärgårdsturer och restaurangbåtar får en kraftigt begränsad verksamhet då de hänvisas till områden utanför stadens centrala delar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension, utöver de som lyfts i förändringsförslaget.

Bedömning ur social dimension

En attraktiv destination behöver kunna erbjuda ett varierat utbud av reseanledningar året runt, både för att locka turister att besöka destinationen och för att tillgodose invånarnas önskemål om ett rikt utbud av upplevelser att ta del av lokalt. God tillgänglighet till älven, skärgården och parkområden möjliggör nyttjande för både invånare och besökare.

Bilagor

- 1) Förslaget med tillhörande underlag finns tillgängligt via goteborg.se/planochbyggprojekt: [Ändring av översiktsplan för Göteborg - Plan- och byggprojekt - Göteborgs Stad](#)

Ärendet

Styrelsen har att yttra sig över förslag till ändring av översiktsplan för Göteborg. Yttrandet ska vara stadsbyggnadsnämnden tillhanda senast 2025-03-25.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 17 december 2024 att genomföra samråd om ändring av översiktsplan för Göteborg. Ändringen omfattar en fördjupning för området Södra älvstranden med syfte att möjliggöra stadsutveckling genom utvidgning av innerstaden med traditionell kvartersstad. Fördjupningarna för Mölndalsåns dalgång och för södra Askim ska enligt förslaget arbetas in i översiktsplanen. Vidare innebär förslaget till ändring tematiska tillägg för jordbruksmark och livsmedelsförsörjning, för energiproduktion och energi-lagring, för klimatanpassning samt för mobilitet och infrastruktur. Förslaget innehåller även några mindre ändringar.

Göteborg & Co:s yttrande omhändertar endast två av de geografiska områden som berörs av de föreslagna ändringarna, då de är av stort intresse ur besöksnäringens perspektiv och för destinationens långsiktiga utveckling. Områdena är Södra älvstranden respektive Mölndalsåns dalgång från Örgrytevägen ner till söder om Krokslätt, det vill säga utefter Lisebergs nöjespark.

Bolagets bedömning

I juni 2023 fattade kommunfullmäktige beslut om att fastställa Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023–2030. Programmets mål och strategier visar hur staden ska arbeta för att ge destinationen och besöksnäringen förutsättningar för hållbar utveckling genom om att stimulera utvecklingen av besöksnäringens infrastruktur, där förbättrad tillgänglighet till och via vatten omnämns. Programmet klargör att Göteborgs Stad ska stärka samspelet mellan stadsutveckling, besöksnäring och destinationsutveckling. Att på olika sätt ta hänsyn till besöksnäringens förutsättningar i arbetet med stadsutveckling ger plats för en växande och mer attraktiv destination. Exempel på sådana hänsynstaganden är markupplåtelse, närheten till vatten och skärgård, utvecklingen av attraktiva, tillgängliga och gröna stråk, tydlig skyltning och tillgänglighetsanpassning.

Göteborg & Co bedömer att perspektiv som dessa på ett bättre sätt bör beaktas och inkluderas i översiktsplanens förändringsförslag.

Bolagets bedömning utgår från besöksnäringens-, besökar- och destinationsperspektivet och berör därför fördjupningen för Mölndalsån respektive Södra Älvstranden. Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023–2030 lyfter dessa perspektiv. Bolaget bedömer att programmet utgör ett viktigt kunskapsunderlag för att bättre inkludera besöksnäringensperspektivet i det fortsatta arbetet med förändringarna av översiktsplanen, särskilt då varken besöksnäringens- eller destinationsutvecklingsperspektivet är en egen tematisk inriktning i översiktsplanen.

Södra älvstranden

En av Göteborgs styrkor är närheten till vattnet i alla dess former. Det är en återkommande önskan i dialoger med göteborgarna att få tillgång till stadens vatten i älven, kanalerna, hamnen och skärgården. Göteborgs 400-årsjubileum grundades i göteborgarnas idéer. Ett av tre teman för jubiléet var därför Nära vattnet, ett naturligt tema eftersom Göteborg präglas av vatten och många idéer och förslag hade detta gemensamt. Skärgårdsturer och upplevelser kopplade till sjöfart är en stor del av

destinationen Göteborgs unika utbud och nyttjas av såväl besökare som invånare. Det är populära produkter som särskiljer Göteborg från andra besöksmål. Skärgården är ett av destinationens allra mest populära besöksmål och en av de största reseanledningarna till vår destination. Besöksmålet är beroende av en god tillgänglighet till såväl farleden som till fartygen. Tillgången till skärgården och dess unika miljöer breddar utbudet av upplevelser och skapar möjligheter för olika typer av besökare att både förlänga sin vistelse och att upptäcka fler och nya platser i destinationen.

Förändringarna som föreslås i översiktsplanen bedöms i viss mån stödja perspektiven som beskrivs ovan. Bolaget ser dock stora risker med de inriktningar som översiktsplanen påvisar gällande vilken typ av sjöfart som kan trafikera området mellan Stenpiren och Hisingsbron. Bolaget menar att dessa inriktningar ger att staden omöjliggör för en stor del av turistsjöfarten, exempelvis utflykts- och restaurangbåtar, att verka i området. Det ger i sin tur att dessa populära och unika verksamheter måste flyttas ut från stadens centrala delar. Detta skulle vara mycket olyckligt ur ett destinations- och tillgänglighetsperspektiv. Ett centralt, lättillgängligt och synligt läge för denna typ av upplevelseprodukter är avgörande för aktörernas verksamhet och besökarnas tillgänglighet. Detta skulle medföra negativ påverkan för destinationen Göteborgs attraktivitet, gå emot göteborgarnas önskan om en tillgänglig skärgård samt begränsa aktörernas verksamhet. Göteborg & Co bedömer att föreslagna inriktningar för Södra Älvstranden går emot målsättningarna i Göteborgs Stads program för destinationsutveckling. Båtarna är dessutom ett tillskott till en vacker, speciell och attraktiv stadsmiljö och skulle stärka översiktsplanens syfte att levandegöra stråken och kajkanterna längs älven.

Bolaget ser vidare att översiktsplanen kan komma att begränsa vilken typ av förbindelser som ska finnas över älven. Översiktsplanen föreslår och möjliggör främst broar. Bolaget menar att översiktsplanen bör kompletteras med beskrivningar av fler möjliga förbindelser som exempelvis olika typer av färjetrafik, andra vattenburna transportmedel, till och med tunnel eller linbana.

För att översiktsplanen inte ska bli ett hinder i att långsiktigt stärka destinationens attraktionskraft och bevara den unika närheten och tillgängligheten till vatten och skärgård som Göteborg erbjuder, bör dessa perspektiv förtydligas och förstärkas i översiktsplanens beskrivning av Södra älvstranden som plats för upplevelser och möten mellan människor.

Mölnbålsåns dalgång

Vid beredning av ärendet har bolaget haft dialog med Liseberg AB för att säkerställa att de föreslagna ändringarna i översiktsplanen går i linje med de utvecklingsplaner som finns för området. Företrädare för Liseberg är involverade i flera pågående och kommande stadsutvecklingsprojekt i området och anser att översiktsplanen ger förutsättning för fortsatt utveckling. Området är en del av destinationen Göteborgs allra tyngsta besöksanledning, nämligen evenemangsstråket. Liseberg och Göteborg & Co stödjer därför att den tidigare fördjupningen för översiktsplanen för Mölnbålsåns dalgång utgår och istället arbetas in som en integrerad del av översiktsplanen, i syfte att förtydliga Mölnbålsåns dalgång, väster om E6, som en del av den utvidgade innerstaden.

Bolagen ser vidare positivt på att omvandla området till blandad stadsbebyggelse, vilket ger ett större fokus på stadsmiljöåtgärder och behov av komplettering med kommunal och kommersiell service samt ökad tillgång till rekreation. Detta, samt att utveckla det

blågröna stråket Mölndalsån och att omvandla Mölndalsvägen till ett stadsmässigt stråk, går helt i linje med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling, och stärker evenemangsområdets framtida attraktionskraft.

Bolagen vill dock framhålla vikten av att området planeras utifrån perspektiv kring god tillgänglighet för bilburna besökare. Det gäller till exempel områdets parkeringskapacitet, smidiga kopplingar och matningar till E6/E20 samt befintliga och tillkommande lokalgator. Området upplever trafikutmaningar redan idag, och periodvis är bilen det primära transportmedlet för merparten av besökarna. Med tillkommande besöksmål som nya hotell och Oceanas vattenvärld är det viktigt att denna infrastruktur omfattas av den långsiktiga planeringen i översiktsplanen, så att den framtida trafiksituationen och tillgängligheten förbättras.

Peter Grönberg, VD